

ବନ୍-ନାସିକା

ଗୋପାଳ ଛୋଟଗାୟ

(କଲେଜ ଛାତ୍ରବାସର ଗୋଟିଏ ଜଣକିଆ କୋଠରୀ । କୋଠରୀରେ
ରହେ ସୁକାନ୍ତ । ସେବିନ ରବିବାର । ସମୟ ପୂର୍ବାହ୍ନ । ଗଭୀର ଚିନ୍ତାମଣି
ଅବସ୍ଥାରେ ଚୌକିରେ ବସିଛି ।)

ଆନନ୍ଦ : (ବାହାରୁ କବାଟରେ ଆଘାତ କରି) ମୁଁ ଭିତରକୁ ଆସିପାରେ କି ?
...ଭିତରକୁ ଆସିପାରେ ?

ସୁକାନ୍ତ : କିଏ ?

ଆନନ୍ଦ : ମୁଁ ।

ସୁକାନ୍ତ : ଓ, ଆନନ୍ଦ...

ଆନନ୍ଦ : ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିପାରେ ?

ସୁକାନ୍ତ : ନା ।

(ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦରଜା 10ଲି ଆନନ୍ଦ ଭିତରକୁ ଆସିଲା)

ଆନନ୍ଦ : କାହିଁକି ‘ନା’ ?

ସୁକାନ୍ତ : ଭିତରୁ ଶିକ୍ଷାଳୀ ବନ୍ କରିଦେବା ମୋର ଉଚିତ ଥିଲା ।

ଆନନ୍ଦ : ଶିକ୍ଷାଳୀ ବନ୍ ନ ଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନି ।

ସୁକାନ୍ତ : ତେବେ ଦୟାକରି ତୁ ବାହାରକୁ ଢାଳ - ମୁଁ ଶିକ୍ଷାଳୀଟା ଦେଇଦିଏ ।

ଆନନ୍ଦ : ଆଉ ତୁ ଭିତରେ ଥାଇ କାହାର ଦର୍ଶନ ଲାଭ କରିବୁ ? ସକ୍ରମିତି ?
ଫେଲ୍‌ଟା ? କେଣ୍ଟ ? ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ନା ମୋହିନୀମୋହନ ସେନାପତି ?

ସୁକାନ୍ତ : ଦର୍ଶନର କଥା ନୁହେଁ ଆନନ୍ଦ, ମୁଁ ଗୋଟାଏ ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖିବାର ଉପକ୍ରମ
କରୁଛି ।

ବନ-ନାର୍ତ୍ତକା

ଆନନ୍ଦ : ଆଛା ସୁକାନ୍ତ, ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖିବା ପାଇଁ ଉଗବାନ୍ ଏକା ତୋତେଇ କ'ଣ ମଥା ଦେଇଛୁଟି ?

ସୁକାନ୍ତ : ଏଥରେ ମଥାର ଆବେଦି ଦରକାର ନାହିଁ - ଦରକାର ହୃଦୟର ।

ଆନନ୍ଦ : ଶୁଣ ସୁକାନ୍ତ ! ତୁ, ମାନେ ଶ୍ରୀ ସୁକାନ୍ତ କାନ୍ଦୁନାମ୍ବଗୋ, ଦର୍ଶନ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଏମ.୧. ପଢୁଛି । ତୋତେ ଦେଖି ମୋର ଏଇଆ ମନେହେଉଛି, ଯିଏ ଦର୍ଶନ ଶାସ୍ତ୍ର ଉଭାବନ କରିଥିଲେ - ସିଏ କଣ ତୋରି ପରି ନିର୍ବୋଧ ଥିଲେ ? ବିଜ୍ଞାନର ଛାତ୍ର ବୋଲି ମୁଁ କଣ ମୋ ହୃଦୟଟାକୁ ଏସିଥି ପକେଇ ପୋଡ଼ିଦେଇଛି ?

ସୁକାନ୍ତ : (ଅନୁଯୋଗ ସ୍ଵରରେ) ଆନନ୍ଦ...

ଆନନ୍ଦ : ମୋଟେ ଯିବି ନାହିଁ ।... ଖାଲି ଯିବି ନାହିଁ ତ ନୁହେଁ, ଏଇଠି ବସି ତୋ ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବି; ଯେମିତି ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରି ଆସିବି ତୋ ଦୁଃଖରେ, ସୁଖରେ, ରୋଗରେ, ଭୋଗରେ, ଖୁଆୟିଆରେ ନାଚ ଥୁଏଟର ପାର୍ଟ, ପଲିଟିକସ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦିରେ । (ବସିଲା) ହା - ତୋ ପ୍ରବନ୍ଧର ବିଷୟବସ୍ତୁଟା କଣ ଶୁଣେ ?

ସୁକାନ୍ତ : ବିଷୟବସ୍ତୁ ! ଏକାବେଳକେ ନୂଆ ଆଉ ଅଭୁତ ।

(ଆନନ୍ଦ ବୁଝିପାରିଲା ସୁକାନ୍ତର ଜ୍ଞାନ ଏକ ନୂଆ ଖୁଆଲ, ଏଥରୁ ଆମୋଦ ଉତୋଇବା ପାଇଁ ସେ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନେଲା ।)

ଆନନ୍ଦ : କଣ କହିଲୁ ? ନୂଆ ଆଉ ଅଭୁତ ?

ସୁକାନ୍ତ : ହଁ ।

ଆନନ୍ଦ : ଯଥା - “ତେକା ଚିକକଣ ଖୋସା ଓ ନାଗଫଣିଆ ସିଲ୍ଲ” ?

ସୁକାନ୍ତ : Rot । ତୁ ଏହୁ ଗଲୁ !

ଆନନ୍ଦ : କାହିଁକି ? ଏମିତିକା ପ୍ରବନ୍ଧ ତ ତୁ ବେଳେବେଳେ ଲେଖୁ । ଏଥର ପୁଣି କଣ ଲେଖୁରୁ ? “ଶାତ୍ରୀ ଓ ସବ୍ରତେପୁଣୀ” ?

ସୁକାନ୍ତ : କି ଆଶ୍ରମ୍ୟ ?

ଆନନ୍ଦ : ଆଉ ତେବେ କଣ... “ଦଶଟି ପାଚିଲା ନଖ” ?

ସୁକାନ୍ତ : ନା ।

ଆନନ୍ଦ : ତେବେ... "ଦୂଇଟି ଛାମୁଦାନ୍ତ" ?

ସୁକାନ୍ତ : ନା । (ସୁକାନ୍ତ ବିରକ୍ତ ହୋଇଉଠିବି)

ଆନନ୍ଦ : ତେବେ କଣ ଶୁଣେ ଭଲା -

ସୁକାନ୍ତ : ଶୁଣିଲେ ହୁଏତ ବିଶ୍ୱାସ କରିବୁ ନାହିଁ ।

ଆନନ୍ଦ : ଯଦି ବିଶ୍ୱାସ କରେ ?

ସୁକାନ୍ତ : ତେବେ କହିନା କରିପାରିବୁ ନାହିଁ । ତୋ'ର ସେ ଶକ୍ତି ନାହିଁ ।

ଆନନ୍ଦ : ହଁ...ତୋ' ପରି ଉଭଟ କହିନା ଶକ୍ତି ଯେଉଁମାନଙ୍କର, ସେମାନେ
ହୁଏତ ଏ ପୃଥ୍ବୀର ଜଞ୍ଚାଳରୁ ଦୂରରେ ରହି ନିରାପଦରେ ଅଛନ୍ତି ।
...ହାତ ଯୋଡୁଛି ଭାଇ ଆଉ ମତେ ଉକୁଣ୍ଠାରେ ବୁଡ଼ାଇ ନ ରଖି ପ୍ରବନ୍ଧଟା
କଣ କହ ।

ସୁକାନ୍ତ : ନାକ ।

ଆନନ୍ଦ : ନାକ !! ମାନେ - ଏଇ ଦୂଇପୁଡ଼ା ବିଶିଷ୍ଟ...

ସୁକାନ୍ତ : ହଁ, ହଁ ନାକ - ନାସିକା -

ଆନନ୍ଦ : ଓ ! ନାକ । ବୁଝିଲି ।

ସୁକାନ୍ତ : କଣ ବୁଝିଲୁ ?

ଆନନ୍ଦ : ଏ ଭଳି ପ୍ରବନ୍ଧ ନା ଶୁଣି ଯାହା ବୁଝିବାର କଥା ସେଇଆ ବୁଝିଲି ।

ସୁକାନ୍ତ : ମୁଁ ସେଇଥୁପାଇଁ କହୁଥିଲି, ଏଥୁରେ ହୃଦୟର ଦରକାର । ତୋ'ପରି
ହୃଦୟହାନ ଲୋକ...

ଆନନ୍ଦ : ଚିକିଏ ଶୁଣ ସୁକାନ୍ତ । ନାକ ସହିତ ମଥାର ସମ୍ପର୍କ ରହିପାରେ । କିନ୍ତୁ
ନାକ ସହିତ ହୃଦୟର ଯେ କି ସମ୍ପର୍କ...

ସୁକାନ୍ତ : ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ସମସ୍ତ ମାନବ ଜାତି ନାକ ପ୍ରତି ଯେଉଁ ଅବହେଳା
ଦେଖାଇ ଆସିଛି, ସେ କଥା ତୋ ପରି ହୃଦୟହାନ ଲୋକ ବୁଝିବ କେମିତି ?

ଆନନ୍ଦ : (ଚିକିଏ ଚିନ୍ତିତ ହେଲାଭଳି) ନାକ...ପ୍ରତି...ଅବହେଳା ! ଓହୋ, ବୁଝିଲି,
ବୁଝିଲି । ଏହାହିଁ ତେବେ ତୋ ପ୍ରବନ୍ଧର ମୂଳକଥା ?

ସୁକାନ୍ତ : ହଁ ।

ଆନନ୍ଦ : ସତେ ସୁକାନ୍ତ, ମୁଁ-ମୁଁ ଯେମିତି କିଛି କଷନା କରି ପାରୁନଥିଲି ।

ସୁକାନ୍ତ : ସେଇଥିପାଇଁ କହୁଛି, ବିଦାୟ ନେ ।

ଆନନ୍ଦ : ବିଦାୟ ନେବି ? ନାଁ ଭାଇ, ଏମିତି ଏକ ନୂଡ଼ନ ପରିକଷନାର ସୂଚନା ନପାଇ ମୋର ତ ଯିବାକୁ ଲଜ୍ଜା ହଉନି ।...ଚିକିଏ ଆଲୋଚନା କର; ହୁଏତ ମୁଁ କିଛି ସାହାୟ୍ୟ କରିପାରେ ।

ସୁକାନ୍ତ : ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ବେଳ ନାହିଁ । କାଲି ଭିତରେ ପ୍ରବନ୍ଧଟା ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ନିକଟରେ ନ ପହଞ୍ଚିଲେ ଏ ସଂଖ୍ୟା କାଗଜରେ ଛାପା ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆନନ୍ଦ : ତୁ ବୁଝିପାରୁନ୍ତୁ । ଆଗେ ବିଶବ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା ହୋଇଗଲେ ଲେଖିବା ପାଇଁ ଖୁବ୍ କମ୍ ସମୟ ଲାଗିବ ।...କହ, କୋଉଁଠୁ ଆରମ୍ଭ କରିବୁ ?

ସୁକାନ୍ତ : କବି ଓ କବିତାରୁ ଆରମ୍ଭ । ସେଇ ଭାଙ୍ଗି ଯୁଗରୁ ଧରାଯାଉ ।

ନୀଳୋପୁଳ ନନ୍ଦନ, କୁନ୍ଦ ଦନ୍ତ, ବିମ୍ବୋଷ, ରକ୍ତ ଜବା ଅଧର, ନୀଳ-
ଭୁଜଙ୍ଗ-ଭୁରୁ... ମୁଖମଣ୍ଡଳର ଏଇସବୁ ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପମା
ପ୍ରୟୋଗରେ କବିମାନେ ଶତମୁଖ ହୋଇଉଠିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେଇ
ମୁଖମଣ୍ଡଳର ଆଉ ଏକ ଅଂଶୀଦାର ନାକ - ଯାହାକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ
ମୁଖମଣ୍ଡଳର କଷନା ସୁନ୍ଦର କରିହେବନାହିଁ, ସେଇ ନାକ ପାଇଁ
କବିମାନଙ୍କର ଉପମା କଣ ଜାଣୁ ?

ଆନନ୍ଦ : ଜାଣେ । ଖଣ୍ଡା...ଖଣ୍ଡାଧାର ପରି ନାକ ।

ସୁକାନ୍ତ : କି କଦର୍ଯ୍ୟ କୁସ୍ଥିତ ଉପମା କହିଲୁ ? ଏ କବିମାନଙ୍କର ବିଚାର - ଶକ୍ତି
କଣ ଲୋପପାଇଥିଲା ?

ଆନନ୍ଦ : ଆଶ୍ରମ୍ୟ ସୁକାନ୍ତ ! କି ଗଭୀର ତୋର ଚିତ୍ରାଧାରା !

ସୁକାନ୍ତ : ଏମାନଙ୍କ କଥା ଥାଉ, ମହର୍ଷ ବାଲ୍ମୀକି ମଧ୍ୟ ନାକ ପ୍ରତି ଅବିଚାର
କରିବାକୁ ଭୁଲି ନାହାନ୍ତି ।

(ବେଳକୁ ବେଳ ଆନନ୍ଦ ଅଧୁକରୁ ଅଧୁକ ଆମୋଦ ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ ।)

ଆନନ୍ଦ : ସତେ ତ ! ରାମାୟଣରେ ନାକର ସ୍ଥାନ କଥା ବିଚାର କଲା ବେଳକୁ

ଆମ ଆଖି ଆଗରେ ଆସି ଠିଆ ହୁଏ ଶ୍ରୀମତୀ ସୁର୍ପଣଖା - ଗୋଟାଏ ଅସୁରୁଣୀ । ତା' ପ୍ରେମର ପ୍ରତିଦାନ ଦେବାକୁ ଯାଇଁ ରଘୁପତି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନାକଟାକୁ କଟାଇ ଦେଲେ ।...ଆହା - ହା -

ସୁକାନ୍ତ : ସେଇ କଥା ମୁଁବୁଝିପାରୁନି ଆନନ୍ଦ - ଏଥରେ ସୂର୍ପଣଖାର ନାକ କି ଦୋଷ କରିଥିଲା ? ସେ ହୁଏତ ତା' ଭୁଲତା ନଟାଇ - କଟାଷ ହାଣି - ଦାନ୍ତରେ ଅଧର ଦଂଶନ କରି କିମ୍ବା ସ୍ଥିତ ଅଧର ଓ କୁଦ୍ରଦନ୍ତ ବିକଣିତ କରି ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ତା'ର ପ୍ରେମ ନିବେଦନ କରିଥିବ । ଏଥରେ ନାକର ଦୋଷ ରହିଲା କୋଉଠି ?

ଆନନ୍ଦ : ସତେ ସୁକାନ୍ତ; ବିଚରା ନିରୀହ ନିରପରାଧ ନାକ, ସୂର୍ପଣଖାର ପ୍ରେମ ବ୍ୟାପାରରେ ସେ ନିର୍ଜୀବ ସ୍ଥାଣୁ ପରି ବସି ରହିଥିବ । ଅଥତ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ତା' ନାକଟାକୁ କଟାଇ ଦେଲେ ।

ସୁକାନ୍ତ : ଏହା ସତ୍ତ୍ଵ ଆଜି ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଆଦର୍ଶ ଶାସକ ବୋଲି ସନ୍ମାନ ଦିଆଯାଉଛି ।

ଆନନ୍ଦ : ହାୟ ହାୟ ସୁକାନ୍ତ ! ତୋ ଚିନ୍ତାଧାରା କି ମୌଳିକ - କି ସଂବେଦନମୟ ! - ହଁ, ଆରବ୍ୟ ଉପନ୍ୟାସର ସେ ନାକ କଥା ତୋର ମନେଅଛି ? ଲୋକଟାର ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗ ଆଉ ଅବୟବ ଥାଉ ଥାଉ ହଠାତ୍ ମାଇଲ୍ ମାଇଲ୍ ଧରି ତା ନାକଟାହିଁ ବଡ଼ିଚାଲିଲା ।

ସୁକାନ୍ତ : ଓୟ ! ସେ ନାକ କଥା ଭାବିଲାବେଳକୁ ମୋ ଦେହ ଶୀତେଇ ଉଠୁଟି ।

ଆନନ୍ଦ : ବାପ୍ତିବିକ ! ଏପରି ଗୋଟାଏ ଅସତ୍ୟ ନାକର କଞ୍ଚନା କଲେ ଏ ଯୁଗର ଗୋଟାଏ ସରଳପ୍ରାଣୀ ତରୁଣୀ ହୁଏତ ଆତଙ୍କରେ ମୁଛ୍ଛାୟିବ ।

ସୁକାନ୍ତ : ଏଇ ଆଧୁନିକା ନାରୀମାନେ ତ କିଛି କମ ନୁହନ୍ତି । କି ଅବହେଳିତ ଅବସ୍ଥାରେ ସେମାନେ ନାକକୁ ରଖିଛନ୍ତି କହିଲୁ ? ଓଠାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଦରକାର ଲିପ୍ଷିକ, ଦାନ୍ତପାଇଁ ରୁଥପେଷ୍ଟ - ଗାଲ ପାଇଁ ରୁଜ୍ - ଆଖି ପାଇଁ ଅଞ୍ଜନ - କପାଳ ପାଇଁ କୁଙ୍କୁମ । କିନ୍ତୁ ନାକପାଇଁ କଣଜାଣୁ - ଗୋଟାଏ ତୀରୁ କଡ଼ାଗନ୍ଧଯୁକ୍ତ ରାସାୟନିକ ଦ୍ରୁବ୍ୟ-ସ୍ନେଲିଂ ସଲଟ !

ଆନନ୍ଦ : ଧନ୍ୟ ସୁକାନ୍ତ, ଧନ୍ୟ ତୋର ଆବିଷ୍କାର !

ସୁକାନ୍ତ : ହାୟରେ ନାକ, ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟ ତୋ'ପାଇଁ ବିରୂପ । ନାରୀମୁଖ ଚିମ୍ବନ
ବ୍ୟାପାରରେ ସେ ନାକଟାକୁ ଏକାବେଳକେ ବାଦ ଦେଇଦେଇଛି ।

ଆନନ୍ଦ : ସାଧୁ ସାଧୁ ଶୁକାନ୍ତ । ନାକ ପାଇଁ ତୋର ଏ ଦର୍ଶନବୋଧ...

ସୁକାନ୍ତ : ଖାଲି ଦର୍ଶନ-ବୋଧରେ ମୁଁ ତୃପ୍ତ ନୁହେଁ ଆନନ୍ଦ, ନାକ ଉପରେ ପୁରୁଷ
ଓ ନାରୀର ମିଳିତ ଅତ୍ୟାଚାର କବଳରୁ ମୁଁ ତାକୁ ଉଦ୍‌ବାର କରିବି । ଏ
ଦିଗରେ ମୋର ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ କଣ ଜାଣୁ ?

ଆନନ୍ଦ : କଣ ?

ସୁକାନ୍ତ : ନାକ ପାଇଁ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଓ ଲୋଭନୀୟ ଉପମାର ଆବିଷ୍କାର ।

ଆନନ୍ଦ : କରିବୁ ?

ସୁକାନ୍ତ : ନା, କରିଛି । କବି ଓ କାବ୍ୟର ଚିରଉପେକ୍ଷିତ ନାକ ପାଇଁ ମୁଁ ଏକ
ସମ୍ମାନିତ ଆସନ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ମୋ ସୃଷ୍ଟିରେ ନାକର ଉପମା ଯେମିତି
ଅଭିନବ - ସେମିତି ଅଭାବନୀୟ ।

ଆନନ୍ଦ : ଯଥା ?

ସୁକାନ୍ତ : “ବନନାସିକା” ।

ଆନନ୍ଦ : ବନନାସିକା ! ଆହା-ହା ! ଚମକାର ! ଉପମା ରାଜ୍ୟର ସାମ୍ରାଜ୍ୟୀ ହେବାର
ଯୋଗ୍ୟ । ଶବ୍ଦ ଯୋଜନାରେ ବିଶେଷତ୍ବ ଅଛି । ସରଳ ଅଥଚ ସୁନ୍ଦର ।
ବନନାସିକା ! ବହୁବ୍ରୀହି ସମାସ - ଅର୍ଥାତ୍ ବନପରି ନାସିକା ଯାହାର
ସେ... (ଟିକିଏ ରହିଯାଇ) ଏଁ ଏଁ କଣ ହେଲା ! ବନପରି ନାସିକା -
ଅର୍ଥାତ୍ ଜଙ୍ଗଲ ପରି । ପ୍ରଥମରୁତ ଏ କଥାଟାକୁ ମୁଁ ଠିକ୍ ଧରିପାରି ନଥିଲି ।

ସୁକାନ୍ତ : ଆଁ, ତୁ କି ଭୁଲ କରୁବୁ ଆନନ୍ଦ ! ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥାକୁ ବୈଜ୍ଞାନିକ
ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଦେଇ ବିଚାର କଲେତ ଚଳିବ ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ ଏଇଟା
ବହୁବ୍ରୀହି ସମାସ; କିନ୍ତୁ ଏଥରେ ଟିକେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ପ୍ରୟୋଗ ରହିଛି ।

ଆନନ୍ଦ : ସମାସ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କଲୁ ।

ସୁକାନ୍ତ : ବନବାଳାଙ୍କ ନାସିକା ପରି ନାସିକା ଯାହାର, ସେ ହେଉଛନ୍ତି
“ବନନାସିକା”... ଉପମିତ ବହୁବ୍ରୀହି ।

ଆନନ୍ଦ : କିନ୍ତୁ କୀଏ ତୋର ଏଇ ବନବାଳା ?

ସୁକାନ୍ତ : ଏ ଦେଶର ବିଖ୍ୟାତ ଚିତ୍ରାଭିନେତ୍ରୀ - ପିଲ୍ଲାଷ୍ଟାର । ତାଙ୍କ ନାକଟାହିଁ
ତାଙ୍କ ସୌନ୍ଦର୍ୟର ସବୁଠୁ ବଡ଼ ଉପାଦାନ । ହଳିଉଡ଼ିରେ ଜନ୍ମ
ହୋଇଥିଲେ ତାଙ୍କ ନାକ ବହୁ ମୂଲ୍ୟରେ (insured) ହୋଇପାରିଥାନ୍ତା ।
ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଫୁଲ, ଚାଉ, ମେଘ, ବିଜୁଳି ପ୍ରଭୃତି ଜଡ଼ ପଦାର୍ଥମାନଙ୍କୁ
ବାଦ ଦେଇ ଏଇ ଜୀବତ ନାରୀ ଅଙ୍ଗରୁ ମୋର ଉପମା ସଂଗ୍ରହ କରିଛି ।

ଆନନ୍ଦ : ତା' ହେଲେ ଏଣିକି କବିମାନେ କବିତା ଲେଖିଲାବେଳେ ଏଣୀନୟନା,
ଚାନ୍ଦବଦନା ପରି ଲେଖିବେ - “ବନନାସିକା ତୁ ନାସିକା ଫୁଲାଇ,
ରୋଷଭରେ ଆଉ ବସନାରେ ।”

ସୁକାନ୍ତ : ଖାଲି କବିମାନେ ନୁହନ୍ତି - ଛୀଅମାନେ ମଧ୍ୟ କମଳକାନ୍ତି କିମ୍ବା କନକପ୍ରଭା
ପରି ସେମାନଙ୍କର ନାମ ରଖିବେ - ବନନାସିକା । ଏଇ ଧର, ବନନାସିକା
ମହାପାତ୍ର । ଆଉ ଅବିବାହିତ ପୁରୁଷମାନେ ଖବରକାଗଜରେ “ପାତ୍ରୀ
ଦରକାର” ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଲାବେଳେ ବନନାସିକାର : ସୁଯୋଗ
ନେଇପାରିବେ ।

ଆନନ୍ଦ : ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ଅବହେଳିତ ଏଇ ନାସିକା ସମସ୍ୟାର ତୁ ଏକ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ
ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଛୁ ସୁକାନ୍ତ । ଏ ଜାତି ତୋର ଏ ରଣ ଏ ଜନ୍ମରେ
ଶୋଧ କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

ସୁକାନ୍ତ : ବର୍ତ୍ତମାନ ତାହାହେଲେ ପ୍ରବନ୍ଧଟା ଲେଖାଯାଉ ।

ଆନନ୍ଦ : ପ୍ରବନ୍ଧଟ ଲେଖାହେବ, ତା' ପୂର୍ବରୁ “ପାତ୍ରୀ ଦରକାର” ବିଜ୍ଞାପନଟା
ଲେଖାଯାଉ ।

ସୁକାନ୍ତ : ବିଜ୍ଞାପନ କାହାପାଇଁ ?

ଆନନ୍ଦ : ତୁ ନିଜେ ତ ଏ ପର୍ୟନ୍ତ ବିବାହ କରିନ୍ଦୁ । ତେଣେ ତୋ ବାପା ତୋ
ପାଇଁ କନ୍ୟା ଖୋଜିବାରେ ବ୍ୟପ୍ତ ।

ସୁକାନ୍ତ : କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତ ଏତେ ଚଞ୍ଚଳ ବିବାହ କରିପାରିବି ନାହିଁ ।

ଆନନ୍ଦ : ବୁଝିଲି । ଆଗେ ତୋ ପାଇଁ ଏକ ବନନାସିକା କନ୍ୟା ଖୋଜି ବାହାର
କଟିବାକୁ ହବ ତା' ନହେଲେ ତୋ'ର ଆଦର୍ଶ ରହିବନାହିଁ - ଏଇଆ ନା ?

ସୁକାନ୍ତ : କିନ୍ତୁ...

ଆନନ୍ଦ : ଆଉ 'କିନ୍ତୁ' ର ବେଳ ନାହିଁ । ତେଣେ ତୋ ବାପା ଯଦି ତୋ' କୋଡ଼ିରୁ ଏକ ବୈ-ନାସିକା କିମ୍ବା ଗୋନାସିକା କନ୍ୟା ଖୋଜି ଆଣନ୍ତି ତା'ହେଲେ ତୋ'ର ଆଦର୍ଶ ଓ ଉପମାକୁ ତୁ ଏ ଜୀବନରେ ଖୋଜି ପାଇବୁନାହିଁ । ଖଣ୍ଡ କାଗଜ ଦେଲୁ, ମୁଁ ଲେଖେଁ ।...ହୁଁ (ଲେଖିଲା) ପାତ୍ରୀ ଦରକାର । ଧନୀ ପରିବାରର ଶିକ୍ଷିତ ଓ ସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର ପାଇଁ ସଂଭ୍ରାନ୍ତ କୁଳର ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦରୀ ଶିକ୍ଷିତା ଓ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟବତ୍ତୀ ପାତ୍ରୀ ଦରକାର । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଦ୍ଗୁଣ ସହିତ ପାତ୍ରୀଟି "ବନନାସିକା" ହେବା ଏକାନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନ । ଫଣୋ ସହିତ ଶୀଘ୍ର ଆବେଦନ କରନ୍ତୁ ।...ବିଶେଷ ଦ୍ରୁଷ୍ଟବ୍ୟ... (ଲେଖି ଚାଲିଥାଏ)

ସୁକାନ୍ତ : ବିଶେଷ ଦ୍ରୁଷ୍ଟବ୍ୟ ଝୁଣି କଣ ?

ଆନନ୍ଦ : ମୋ'ପରି ଯଦି ବନନାସିକାର କେହି ଭୁଲ ଅର୍ଥ ବାହାର କରି ବସେ - ସେଇଥୁ ପାଇଁ ବିଶେଷ ଦ୍ରୁଷ୍ଟବ୍ୟରେ ବନ-ନାସିକା ସମାସ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରି ଦେଇଛି ।...ହୁଁ, ଏ ବିଜ୍ଞାପନଟା ମୁଁ ଆଜି କାଗଜକୁ ପଠାଇଦଉଛି । ତୋ' ବାପାଙ୍କ ନିକଟକୁ ତୁ ଖଣ୍ଡ ଚିଠି ଲେଖିଦେ ଯେ ତୋ'ର ମନୋନୀତ ପାତ୍ରୀକୁ ହିଁ ତୁ ବିବାହ କରିବୁ । ଆଜ୍ଞା, ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁ ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖା ଆରମ୍ଭକର । ମୁଁ ଚାଲିଲି । (ଆନନ୍ଦର ପ୍ରସ୍ତର)

(ସଦାଶିବ ବାବୁଙ୍କ କଟକ ସହରଷ୍ଟ ବାସଗୃହର ଗୋଟିଏ କୋଠରୀ । ସମୟ - ଅପରାହ୍ନ । ମଧ୍ୟବନ୍ୟସ୍ଥ ସଦାଶିବ ବାବୁ ଗୋଟିଏ ଆରାମ ଚୌକିରେ ବସି ଗୋଟିଏ ମାସିକ ପତ୍ର ପଢ଼ୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ପାର୍ବତୀ ଦେବୀ ଆସିଲେ ।)

ପାର୍ବତୀ : ନାକରେ ତେଲ ପକେଇ କ'ଣ ଏମିତି ଶୋଇଥିବ ?

ସଦାଶିବ : (ପଡ଼ା ବନ୍ଦ କରି ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ) ଆଣ୍ୟର୍ୟ ! Co-incidence !

ପାର୍ବତୀ : କଣ ଏମିତି କହୁଚ ମ ?

୧୧୮

ଗଣ୍ଡ ଏକାଙ୍କିକା ଧାରା

ସଦାଶିବ : ଯାକୁଇ କହନ୍ତି Co-incidence ! ତା' ନହେଲେ ମୋ ମନରେ
ଖେଳୁଥୁବା କଥାଟା ତମ ମନରେ ଆଲୋଡ଼ନ ଆଶନା କାହିଁକି ?

ପାର୍ବତୀ : ତମ ନାଜ ଅଗରେ ଗୋଟାଏ ବରୁଣ ଉଠିଛି ।

ସଦାଶିବ : ବରୁଣ ? ହଁ ଉଠିଛି ତ !

ପାର୍ବତୀ : (ଦୀର୍ଘଶାସ ସହ) ଶେଷକୁ ଏ ନାକ ପୁଣି ଆମର ଏମିତି କାଳ ହେଲା ?

ସଦାଶିବ : ଏଁ ! ନାକ ଆମର କାଳ ହେଲା ? କଣ କହୁଚ ତମେ ? ଏଇ ପତ୍ରିକାରେ
ନାକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରବନ୍ଧ ବାହାରିଛି । ପଢ଼ୁ ପଢ଼ୁ ବିଚରା ନାକ
ପ୍ରତି ମୋ' ପ୍ରାଣରେ ଦରଦ ଭରିଉଥିଲା । ଅଥବା ମୋରି ନାକ
ଉପରେ ବରୁଣ ଉଠିଲା ।

ପାର୍ବତୀ : ଓଁ, ତମ ନାକ କଥା ପଡ଼ି ନାହିଁମ !

ସଦାଶିବ : ଆଉ କାହା ନାକ ?

ପାର୍ବତୀ : ଆଛା, ବନବାଳା କିଏ ?

ସଦାଶିବ : ବିଡ଼ମ୍ବନା ! କିଓ, ବନବାଳାଙ୍କଠାରେ ତୁମର ଦରକାର କଣ ?

ପାର୍ବତୀ : ଦରକାର ଅଛି । ତମେ କୁହୁ, ସେ କିଏ ।

ସଦାଶିବ : ସେ ଜଣେ ସିନେମା ଅଭିନେତ୍ରୀ । କଲିକତାରେ ଥାନ୍ତି ।

ପାର୍ବତୀ : ତାକୁ ଚିକିଏ କେମିତି ଦେଖନ୍ତି ।

ସଦାଶିବ : କହୁଚିପରା ସେ କଲିକତାରେ ଥାନ୍ତି ।

ପାର୍ବତୀ : ମଲା, ଲଙ୍କାରେ ଥିଲେ ଲୋକ ଲୋକକୁ ଦେଖୁଛି, କଲିକତା କଣ
ବଡ଼ କଥା !

ସଦାଶିବ : କି ମୁସ୍କିଲ ! ତାଙ୍କ ଫଟୋ ଦେଖିଲେ ଚଳିବ ?

ପାର୍ବତୀ : ଫଟୋ...କାହିଁ ?

ସଦାଶିବ : ଏଇ, ଏଇ ପତ୍ରିକାରେତ ବାହାରିଛି । (ପ୍ରତିକା ପୃଷ୍ଠା ଓଲଟାଇ) ଏଇ
ଦେଖ- ଶ୍ରୀମତୀ ବନବାଳା । କଣ ଦେଖୁଛ ?

ପାର୍ବତୀ : ନାକ ।

ସଦାଶିବ : ନାକ !! ସତେତ - ସମସ୍ତ ଛବିଟାରେ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କର ନାକଟାହିଁ
ଦେଖିବାର କଥା ।

ପାର୍ବତୀ : ଉଁ !! ଦେଖିବାର କଥା ! ମନ ହଉଛି ପୋଡ଼ାମୁହଁର ନାକଟାକୁ କାଟି
ସୂର୍ଯ୍ୟଶଖା କରି ଛାଡ଼ିଦିଅଛି ।

ସଦାଶିବ : କଣ କଣ ? ନାକ ପ୍ରତି ମୋର ସରାଗ ଆଉ ତମର ବିରାଗ ? ଆମ
ଦୁହିଁଙ୍କର ଆଜି ହୋଇଛି କଣ କହତ - ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରୁନାହିଁ ।

ପାର୍ବତୀ : (ଚିଠି ଖଣ୍ଡ ଦେଇ) ଏଇ ଚିଠି ପଡ଼ି, ସବୁ ବୁଝିପାରିବ ।

ସଦାଶିବ : ଚିଠି ? କିଏ ଦେଇଛି ?

ପାର୍ବତୀ : ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର । ତମ ହୁଆ ବାହାଘର ପାଇଁ ଯିଏ ଭଲ୍ଲୋକ ହୋଇଛି । ପଡ଼ି ।

ସଦାଶିବ : (ପଡ଼ିଲେ) ଓଁ, ମା କାଳୀ - ବାଲେଶ୍ଵର - ମାନନୀୟ ସଦାଶିବ ବାବୁ
ଜାଣିବେ । ଆପଣଙ୍କ ହିଅ ନିରୂପମା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଭଲ ବରପାତ୍ର
ସନ୍ଧାନ ମିଳିଥିଲା; କିନ୍ତୁ ପାତ୍ରଟି କହିଲା ଯେ, ସିଏ ବନବାଳାଙ୍କ ନାକପରି
ନାକ ଥିବା ହିଅକୁ ବିବାହ କରିବ । ତେଣୁ ଏଠି ସମ୍ମନ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ।
ଅନ୍ୟପାତ୍ର ଦେଖିଛି । ଇତି । ଆପଣଙ୍କର ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ।

ପାର୍ବତୀ : ବୁଝିଲା ?

ସଦାଶିବ : ବୁଝିଲି । ନିରୁର ନାକ ଟିକିଏ ଚେପଟା ।

ପାର୍ବତୀ : ସେଇଥୁ ପାଇଁ ମୁଁ କହୁଥିଲି, ଏ ନାକ ପୁଣି ଏମିତି କାଳ ହେଲା ?

ସଦାଶିବ : ଏଇ ସାମାନ୍ୟ କଥାକୁ ଏମିତି ଦୁଃଖ ! ଏମିତି ସହଜରେ ଆଖିରେ
ଧରା ପଡ଼ିଲା ଭଲିତ ଚେପଟା ନାକ ନିରୁର ନୁହେଁ ।

ପାର୍ବତୀ : ନାଇଁ ନାଇଁ, ସେ ସବୁ ମନରଖା କଥା ନୁହେଁ । ତମେ ଆଜିଠୁ କିଛି
ଗୋଟାଏ କିନାରା କର ।

ସଦାଶିବ : କିନାରା ଆଉ କଣ କରିବି ? ନାକ ଉପରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ନାକ
ଆଣି ଯୋଡ଼ିବ ?

ପାର୍ବତୀ : ମଲା, ତମେ ନିଜେ ଯାଉନ ବରପାତ୍ର ଖୋଜିବ ।

ସଦାଶିବ : ଆଛା, ମୁଁ ନିଜେ ଖୋଜିବି । ହେଲେ ଏତେ ବ୍ୟସ କାହିଁକି ?

ପାର୍ବତୀ : ତମେ ମୋଟେ ବୁଝିପାରୁନ । ଏମିତି ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଶିଆ ମୋର
ଶେଷକୁ ବାସନ୍ତ ହୋଇ ରହିବ । ତମେ ଆଉ ହେଲା କରନା । ଖାଲି
ଭଲ୍ଲେକ ମୁହଁକୁ ଅନାଳଁ ବସିଲେ ଚଳିବନାହିଁ ।

ସଦାଶିବ : କିନ୍ତୁ ମୋ ନିଜଦ୍ୱାରା କଣ କିଛି ହେଲେ ହୋଇପାରିବ ? ମୁଁ ଯାଏ...

ପାର୍ବତୀ : କୋଉଠିକି ?

ସଦାଶିବ : ଆଉ କୋଉଠିକି ? ମୋର ବନ୍ଧୁ, ଉପଦେଷ୍ଟା ଆଉ ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ
ଡାକ୍ତର ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଖକୁ । ସେଇ ଏକମାତ୍ର ଭରସା ।

(ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ଡାକ୍ତରଙ୍କର ସ୍ଵର ବାହାରୁ ଶୁଣାଗଲା ।)

ଡାକ୍ତର : (ବାହାରୁ) ସଦାଶିବ ଘରେ ଅଛ ? ସଦାଶିବ...

ସଦାଶିବ : ଏଇ ଦେଖୁଚ, କଥା ପଡ଼ୁ ପଡ଼ୁ ଡାକ୍ତର ନିଜେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେଣି ।
ତମେ ଯାଆ-ଚା'ର ବନ୍ଦୋବନ୍ଦୁ କର ।

(ପାର୍ବତୀ ଚାଲିଗଲେ । ପ୍ରାୟ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆସିଲେ ଡାକ୍ତର । ସେ
ସଦାଶିବଙ୍କ ସମବ୍ୟସ୍କ)

ବସ ଡାକ୍ତର ବସ ! ବର୍ଜମାନ ତମ କଥା ପଡ଼ିଥିଲା ।

ଡାକ୍ତର : ମୋ କଥା କଣ ପଡ଼ିଥିଲା ? ତମର ସବୁ ଭଲ ତ ?

ସଦାଶିବ : ସବୁ ଭଲ ହେଲେ ତମ କଥା ପଡ଼ିବା କାହିଁକି ?

ଡାକ୍ତର : କଣ ହେଲା ? ନିରୁ ବୋଉର ପୁଣି ତିସପେପସିଆ ?

ସଦାଶିବ : ନା ।

ଡାକ୍ତର : ତେବେ କଣ ତମର ସେଇ ସାଇଟିକା ?

ସଦାଶିବ : ନାହିଁ ନାହିଁ, ଆମର କାହାରି କିଛି ହୋଇନି ।

ଡାକ୍ତର : ତେବେ କାହାର କଣ ହୋଇଛି ?

ସଦାଶିବ : ହୋଇଛି ଏକ ସାଂଘାତିକ ରୋଗ ।

ଡାକ୍ତର : ସାଂଘାତିକ ରୋଗ !! କଣ ଗାଇଫାର୍ଡ ନା ନିଉମୋନିଆ ?

ସଦାଶିବ : ନିମୋନିଆ ନୁହେଁ ଡାକ୍ତର - ନୋଜମାନିଆ ।

ଡାକ୍ତର : ନୋଇମାନିଆ !! ଯେ' ପୁଣି କି ରୋଗ ?

ସଦାଶିବ : ଅତି ଅଭୂତ ରୋଗ ଯେ' ଡାକ୍ତର ।

ଡାକ୍ତର : କାହାକୁ ହୋଇଛି ?

ସଦାଶିବ : ଆମ ଦେଶର ବରପାତ୍ରଗୁଡ଼ାଙ୍କୁ । ସେମାନଙ୍କୁ ନୋଇମାନିଆ ହୋଇଛି ।

ଡାକ୍ତର : ବରପାତ୍ର ! କାହା କଥା ତୁମେ କହୁଚ ? ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରୁନି ।

(ଏତିକିବେଳେ ସଦାଶିବଙ୍କ ଝିଅ ନିରୁ ଦୁଇକପ୍ର ତା' ଆଣି ଦେଇଗଲା ।)

ସଦାଶିବ : ନିରୁକୁ ଦେଖିଲତ ଡାକ୍ତର ।

ଡାକ୍ତର : ପିଲାଟି ଦିନରୁ ଦେଖି ଆସିଛି, ଆଜି ଆଉ ପୁଣି ଦେଖିବି କଣ ?

ସଦାଶିବ : ନିରୁ ଯେ ସୁନ୍ଦରୀ ଏ କଥା ତୁମେ ନିଷ୍ଠୟ ସ୍ଵାକାର କରିବ ?

ଡାକ୍ତର : ତାକୁ ଅସୁନ୍ଦରୀ ବୋଲି କହୁଚି କିଏ ?

ସଦାଶିବ : ନିରୁ ଖାଲି ସୁନ୍ଦରୀ ନୁହେଁ - ବୁଦ୍ଧିମତୀ - ସ୍କୁଲରସିପ୍ ନେଇ ବି.ଏ.
ପଢ଼ୁଚି । ତଙ୍ଗ ବାହିବାକୁ ହବ ନାହିଁ; ସମସ୍ତ ଘରକରଣା କାମରେ ଧୂରନ୍ତର ।

ଡାକ୍ତର : ତମର ଆଜି ହୋଇଛି କଣ ସଦାଶିବ ?

ସଦାଶିବ : ତମେ ଜାଣିପାରୁନ କଣ ହୋଇଛି ?

ଡାକ୍ତର : ନା, ଖାଲି ଯାହା ତମର ଏଇ ନାକ...

ସଦାଶିବ : ସେଇ ନାକ ଡାକ୍ତର, ନାକ । ଏତେ ଗୁଣ ଥାଉ ଥାଉ ଦୋଷ ଭିତରେ
ନିରୁର ନାକଟା ଚିକିଏ ଚେପଟା ।

ଡାକ୍ତର : ଚେପଟା !! ଅବଶ୍ୟ ସେ ଦୋଷ ତା'ର ଚିକିଏ ରହିଛି ।

ସଦାଶିବ : ଆଉ ସେଇଥୁପାଇଁ ବିବାହ ବଜାରରେ ତା'ର ମୂଲ୍ୟ ତଳକୁ ଖସି
ଆସୁଚି । ବୁଝିଲ ତ ଏବେ ?

ଡାକ୍ତର : ବୁଝିଲି । ଏଇ ତେବେ ତମ ନୋଇମାନିଆ ?

ସଦାଶିବ : ତମେ କହିଲ ଡାକ୍ତର ଏଇ ସାମାନ୍ୟ କଥା ଯୋଗୁଁ...

ଡାକ୍ତର : ନା ସଦାଶିବ, ଏ ସାମାନ୍ୟ କଥା ନୁହେଁ ।

(ଜଣାଗଲା, ଡାକ୍ତର କଥାଟାକୁ ଚିକିଏ ଗୁରୁତର ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ।)

ସଦାଶିବ : ତାକୁର !

ତାକୁର : ତମେ ବୁଝିପାରୁନ ସଦାଶିବ । ଦୋଷଟା ଯେତେବେଳେ ବରପାଉମାନଙ୍କ ଆଖିକୁ ଆସିଲାଣି, ସେତେବେଳେ ତାକୁ ସାମାନ୍ୟ କହି ଦେଇ ଉଡ଼େଇ ଦେଇ ହେବନାହିଁ ।

ସଦାଶିବ : ତେବେ ଉପାୟ ?

ତାକୁର : ସେଇ କଥା ତ ଭାବୁଚି । ଦାନ ଦି'ଟା ବାହାଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ ଉପାଦି ଦେଇ ପଥର ଦାନ ବସାଇ ଦେଇ ହୁଆନ୍ତା କିମ୍ବା ଆଖିରେ ଫୁଲା ପଡ଼ିଥିଲେ ଅପରେସନ୍ ଦ୍ୱାରା ସୁଧାରି ନେଇ ହୁଆନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଚେପଟା ନାକକୁ...

ସଦାଶିବ : ତମ ଫିଜିଓଲଜିରେ ଏମିତି କିଛି ହଟଚମଟ ବିଦ୍ୟା ନାହିଁ ତାକୁର, ଯୋଉଥୁରେ ନାକର ଲେଭେଲଟାକୁ ଆହୁରି ଚିକିଏ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ଦେଇ ହୁଆନ୍ତା ।

ତାକୁର : କଣ ଯେ ତୁମେ କହ ସଦାଶିବ...

ସଦାଶିବ : ମୋ ଅବସ୍ଥା ତମେ ବୁଝିପାରୁନ । ଜାଣିଶୁଣି ବାପା ସେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ଚେପଟାନାକୀ ଝୁଆକୁ ତାଙ୍କ ବୋହୁ କରି ଘରକୁ ଆଣିଲେ । ତାରି ଫଳ ଏବେ ମୁଁ ଭୋଗୁଚି । ପେଟା ପେଟରୁ ଶୁଆ ଜନ୍ମ ହେବ କେମିତି ?

ତାକୁର : ତମ କଥା ଶୁଣି ମଣିଷ ନ ହସି ରହିପାରୁନି ।

ସଦାଶିବ : ତମେ ତମର ହସୁଆଅ - ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଏତୁ ଘରଦ୍ୱାର ଭାଙ୍ଗି ଢାଲିଯିବି ।

ତାକୁର : କୋଉଠିକୁ ଯିବ ?

ସଦାଶିବ : ନୈପାଳ । ସେଠି ନିରୂପାଇଁ ବରପାତ୍ର ଅଭାବ ରହିବ ନାହିଁ ।

ତାକୁର : ଅଭୁତ ଲୋକ ତମେ ! ଶୁଣ, ତମର ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର ଦରକାର ନାହିଁ । ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ । ନିରୂପାଇଁ ମୁଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବରପାତ୍ର ଠିକଣା କରିଦେବି ।

ସଦାଶିବ : ସତ କହୁଚ ତାକୁର, ନିରୂପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପାତ୍ର ମିଳିବେ ?

ତାକୁର : ମିଳିବେ । କିନ୍ତୁ ଚିକିଏ...

ସଦାଶିବ : କଣ ?

ତାକୁର : ଚିକିଏ କ୍ଲାକ୍ରେ କାରବାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସଦାଶିବ : ବୁଲ୍କରେ ମାନେ ? ବରପକ୍ଷ କନ୍ୟା ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲାବେଳେ ନିରୁର ମୁହଁଟା ଯେମିତି ଚିକିଏ ଅକ୍ଷାରୁଆ ହୋଇ ଚହିପାରିବ...

ଡାକ୍ତର : କି ବୋକା ତୁମେ ! ସାରା ଦେଶ ବର୍ତ୍ତମାନ ବୁଲ୍କରେ ଚାଲିଛି, ତମେ କହୁତ ଜଣ ନା...

ସଦାଶିବ : ସତେ ଡାକ୍ତର, ତମ ବୁଲ୍କ କାଗବାର କଥା ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରୁନି ।

ଡାକ୍ତର : ଥାଉ । କିଛି ବୁଝିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୁଁ କରିବି । ...ଆଛା, ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଠେ । ରୋଗୀ ଦେଖି ଯାଉ ଯାଉ ଏତେ ସମୟ ଅଟକିଗଲି ।

(ଡାକ୍ତର ବିଦାୟ ନେଲେ)

ସଦାଶିବ : (ଦୀର୍ଘଶ୍ଵାସସହ) ଭଗବାନ୍ ! ପୃଥିବୀରେ ଏତେ ଭୂମିକମ୍ ହଉଛି । ନିରୁର ନାକ ତଳେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଭୂମିକମ୍ କରାଇ ତା' ନାକଟାକୁ ଦୁଇ ସେଣ୍ଟିମିଟର ଉପରକୁ ଉଠେଇ ଦେଇ ପାରୁନ ପ୍ରଭୁ !!

(ସୁକାନ୍ତର ପୂର୍ବରେ ସେଇ କୋଠରୀ । ଟେବୁଲ ଉପରେ ଗୁଡ଼ାଏ ଚିଠି ଜମା ହୋଇଛି । ସମୟ ପୂର୍ବାହ୍ନ । ସୁକାନ୍ତକୁ ଦେଖିଲେ ଜଣାଯାଏ ସେ ଯେମିତି ଏକାବେଳକେ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିଛି ।)

ଆନନ୍ଦ : ମୁଁ ଆଗେ ଚିଠି ଗୁଡ଼ାକ ସଜେଇ ରଖେ -ତା' ପରେ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ପଡ଼ାଯିବ ।

ସୁକାନ୍ତ : କ୍ଷମାକର ଭାଇ ! ଏ ଚିଠି ସବୁକୁ ପଡ଼ିବାର କି ସଜେଇ ରଖିବାର ସ୍ଥାନ ମୋର ଆଉ ନାହିଁ । ସେ ସବୁକୁ ତୁ ଦିଆସିଲିମାରି ଜଳେଇ ଦେ ।

ଆନନ୍ଦ : ଏତିକିରେ ତୁ ଧୌର୍ଯ୍ୟ ହରାଇ ବସିଲୁ ? ଗୋଟାଏ ନୂଆ କିଛି କରିବାକୁ ହେଲେ ଏମିତି ଉପହାସ ପରିହାସ ସହିବାକୁ ପଡ଼େ ।

ସୁକାନ୍ତ : କିନ୍ତୁ କି କଦର୍ଯ୍ୟ ମନୋବୃତ୍ତି ଏଇ ଛିଆମାନଙ୍କର ତୁ କହିଲୁ ଆନନ୍ଦ ? ଏସଥେଟିକ୍ ସେନ୍ସ କଣ୍ଠ ଏମାନଙ୍କର ଆଦୌ ନାହିଁ ? ନାକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏଇ ଦାର୍ଶନିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ କି ସାଧ ସାଧନା ନ କରିଛି !

ସଦାଶିବ : ବ୍ୟାକରେ ମାନେ ? ବରପକ୍ଷ କନ୍ୟା ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲାବେଳେ ନିରୁର ମୁହଁଟା ଯେମିତି ଚିକିଏ ଅନାଗୁଆ ହୋଇ ରହିପାରିବ...

ଡାକ୍ତର : କି ବୋକା ତୁମେ ! ସାରା ଦେଶ ବର୍ତ୍ତମାନ ବ୍ୟାକରେ ଚାଲିଛି, ତମେ କହୁତ କଣ ନା...

ସଦାଶିବ : ସତେ ଡାକ୍ତର, ତମ ବ୍ୟାକ କାରବାର କଥା ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରୁନି ।

ଡାକ୍ତର : ଥାଉ । କିଛି ବୁଝିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୁଁ କରିବି ।

...ଆଜ୍ଞା, ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଠେ । ଗୋଟିଏ ଦେଖି ଯାଉ ଯାଉ ଏତେ ସମୟ ଅଟକିଗଲି ।

(ଡାକ୍ତର ବିଦାୟ ନେଲେ)

ସଦାଶିବ : (ଦୀର୍ଘଶ୍ଵାସସହ) ଭଗବାନ ! ପୃଥିବୀରେ ଏତେ ଭୂମିକମ୍ ହଉଛି ।

ନିରୁର ନାକ ତଳେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଭୂମିକମ୍ କରାଇ ତା' ନାକଟାକୁ ଦୁଇ ସେଣ୍ଟିମିଟର ଉପରକୁ ଉଠେଇ ଦେଇ ପାରୁନ ପ୍ରଭୁ !!

(ସୁକାନ୍ତର ପୂର୍ବରେ ସେଇ କୋଠରା । ଟେବୁଲ ଉପରେ ଗୁଡ଼ାଏ ଚିଠି ଜମା ହୋଇଛି । ସମୟ ପୂର୍ବାହ୍ନ । ସୁକାନ୍ତକୁ ଦେଖିଲେ ଜଣାଯାଏ ସେ ଯେମିତି ଏକାବେଳକେ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିଛି ।)

ଆନନ୍ଦ : ମୁଁ ଆଗେ ଚିଠି ଗୁଡ଼ାକ ସଜେଇ ରଖେ -ତା'ପରେ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ପଡ଼ାଯିବ ।

ସୁକାନ୍ତ : କ୍ଷମାକର ଭାଇ ! ଏ ଚିଠି ସବୁକୁ ପଡ଼ିବାର କି ସଜେଇ ରଖିବାର ସ୍ଥଳା ମୋର ଆଉ ନାହିଁ । ସେ ସବୁକୁ ତୁ ଦିଆସିଲିମାରି ଜଳେଇ ଦେ ।

ଅନନ୍ଦ : ଏତିକିରେ ତୁ ଘେର୍ଯ୍ୟ ହରାଇ ବସିଲୁ ? ଗୋଟାଏ ନୁଆ କିଛି କରିବାକୁ ହେଲେ ଏମିତି ଉପହାସ ପରିହାସ ସହିବାକୁ ପଡ଼େ ।

ସୁକାନ୍ତ : କିନ୍ତୁ କି କଦର୍ଯ୍ୟ ମନୋବୁଦ୍ଧି ଏଇ ଝିଅମାନଙ୍କର ତୁ କହିଲୁ ଆନନ୍ଦ ? ଏସଥେଟିକ୍ ସେନ୍ସ କଣ ଏମାନଙ୍କର ଆଦୌ ନାହିଁ ? ନାକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏଇ ଦାର୍ଶନିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ କି ସାଧ ସାଧନା ନ କରିଛି ।

ବିନିମୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଚିକେ ସହାନୁଭୂତି ସୁନ୍ଦା ମୁଁ କାହାରିଟୁ ପାଇଲିନି ।

(ସୁକାନ୍ତର ଅଳକ୍ୟରେ ଆନନ୍ଦ ଏଥରୁ ଆମୋଡ ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ ।)

ଆନନ୍ଦ : ତା'ର ବେଳ ଆସୁଛି ସୁକାନ୍ତ । ଯେଉଁମାନେ ଆଜି ତୋତେ ବିଦୁପ କରୁଚନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ନିଷୟ କିଛି ଦୁର୍ବଲତା ରହିଛି । ହୁଏତ ସେମାନେ ତେପଟାନାକୀ, ନାଇ ତ ଗ୍ରହଣଖଣ୍ଡୀ । ସେମାନଙ୍କୁ ତୁ ତ କ୍ଷମା କରିବୁ ।

ସୁକାନ୍ତ : କ୍ଷମା ! ଏଇ ସବୁ ଚିଠି ପାଇସାରିଲା ପରେ ? ଅସମ୍ଭବ !! ଏଇ-ଏଇ ଚିଠି ଖଣ୍ଡକ ତୁ ପଡ଼ିଲୁ !

ଆନନ୍ଦ : (ପଡ଼ିଲା) “ପ୍ରିୟ ସୁକାନ୍ତ ବାବୁ ! ଆମ ପଡ଼ାରେ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଅଛି । ହାତୀ ଶୁଣ ତିଆରିରେ ଯେଉଁ ନକ୍ସା ଦରକାର ହୁଏ, ବିଧାତା ଭଲରେ ସେଇ ନକ୍ସାରେ ତା' ନାକଟିକୁ ଗଡ଼ିଚନ୍ତି । ଆପଣ ସବୁ ଅବୟବ ଅପେକ୍ଷା ନାକକୁ ପ୍ରିପରେନ୍ସ ଦେଇଥିବାରୁ ଏଇ ଝିଅଟି କଥା ଆପଣ ସୁବିଚାର କରି ତା'ର ପାଣିଗ୍ରହଣ କରିବେ ବୋଲି ମୁଁ ଜାମସେଦିପୁର ଓଡ଼ିଆ ନାରୀସଂସଦ ତରଫରୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି । ଝିଅଟିର ଫଳୋ ଓ ଦରଖାସ୍ତ ଏଥ ସହିତ ପଠାଇଲି । - ଆପଣଙ୍କର ସୁଧା ମହାନ୍ତି ।”

ସୁକାନ୍ତ : ଯା'ପରେ ଏମାନଙ୍କୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ତୁ ମତେ କହୁଛୁ ? ଏଇ ସୁଧା ମହାନ୍ତି ନାଁରେ ମୁଁ କେସି କରିବି ।... ଏଇ... ଏ ଚିଠିଟା ପଡ଼ି ।

ଆନନ୍ଦ : (ପଡ଼ିଲା) “ମୁଁ ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ହେବାକୁ ତାହେଁ ଏବଂ ମୁଁ ବନନାସିକା ବୋଲି ମୋର ବିଶ୍ୱାସ । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀମତୀ ବନବାଲାଙ୍କ ନାକର ମାପଟା ମୁଁ ଜାଣେ ନାହିଁ ବୋଲି ଦରଖାସ୍ତ କରିପାରୁନି । ଦୟାକରି ତାଙ୍କୁ ମାପଟା ଆଣି ପଠାଇବେ । ଇତି । ଆପଣଙ୍କର ଶୁଣମୁଗ୍ଧା -ରମା ଦାସ । - ପୁନଃ ଖବରକାଗଜରୁ ଦେଖିଲି ଶ୍ରୀମତୀ ବନବାଲା ବାୟୁପରିବର୍ତ୍ତନ ନିଜେ ରାଶି ଯାଇ ମାପଟା ପଠାନ୍ତି କିନ୍ତୁ, ସାବଧାନ, ରାଶି ପାଗଳଖାନାରେ ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗ ସାଥୀମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବେନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କଠାରେ ଆକୃଷ ହୋଇ ସେମାନେ ହୁଏତ ଆପଣଙ୍କୁ ଅଟକାଇ ରଖିବେ ।”

ସୁକାନ୍ତ : ଏ ଚିଠି ପଡ଼ି ଲୋକ ପାଗଳ ନ ହୋଇ ରହିପାରେ ? ଆଉ କିଛି ନ
ହେଲେ ଟିକିଏ ଭଦ୍ରତା ଜ୍ଞାନ ଏଇ ରମା ଦାସଟାର ନାହିଁ । !...ପୁଣି
ଦେଖେ ଏ ଚିଠିଟା-ଇଏ ଜଣଙ୍କର ନୁହେଁ - ଏକାବେଳକେ ପାଞ୍ଚ ଜଣଙ୍କର । ”

ଆନନ୍ଦ : (ପଡ଼ିଲା) “ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରବନ୍ଧ ଓ ବିଜ୍ଞାପନ ପଡ଼ିଲୁ । ନାକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ଆପଣଙ୍କର ଗଭୀର ଗବେଷଣା ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ ନାକରେ Doctorate
ବା ନାସିକାର୍ଯ୍ୟ ଉପାଧିରେ ଭୂଷିତ କରିବା ପାଇଁ ଆମେମାନେ
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ଆପଣଙ୍କର ବିବାଟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ପ୍ରତି ଆମମାନଙ୍କର ସମ୍ମିଳିତ ନାସିକା
କୁଞ୍ଚିତ ଜଣାଇଲୁ । ଗ୍ରହଣ କରି ବାଧୁତ କରିବାହେବେ । ଇତି । ମିଳନି,
ଆରତି, ପ୍ରଣତି, ସୁମତି, ବିନନ୍ଦି । ”

ସୁକାନ୍ତ : ଥାଉ ଆନନ୍ଦ, ବନ୍ଦକର, ଆଉ ପଡ଼ିନା । ସେ ସବୁ ଚିଠି ଦେ- ମୁଁ
ଏଇକ୍ଷଣି ନିଆଁ ଲଗେଇ ପୋଡ଼ିଦିଏ ।

(କବାଟରେ ୦କ୍ ୦କ୍ ଶବ୍ଦ)

ଆନନ୍ଦ : କିଏ ଡାକୁଟି ?

ସୁକାନ୍ତ : ମୁଁ ଦେଖୁଚି ।

(କବାଟ ଖୋଲି ବାହାରକୁ ଗଲା ।)

ଆନନ୍ଦ : (ମନକୁମନ ହସି) ଏଇଥର ବୋଧହୁଏ ତୋ ପାଗଳାମିର ଶେଷ ହେବ
ସୁକାନ୍ତ । ଭଗବାନ ! ଆଉ ଏମିତି ଦଶ ପାଞ୍ଚ ଖଣ୍ଡ ଚିଠି ଆସୁ । (ସୁକାନ୍ତ
ଫେରିଲା) ସେ କଣ ?

ସୁକାନ୍ତ : ଖଣ୍ଡ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେ ଚିଠି ?

ଆନନ୍ଦ : କିଏ ଦେଇଚି ?

ସୁକାନ୍ତ : ଶ୍ରୀମତୀ ବନ୍ଦବାଳା ଦେବୀ ସ୍ଵମ୍ୟ ।

ଆନନ୍ଦ : ବନ୍ଦବାଳା ଦେବୀ !! କଣ ଲେଖିଚନ୍ତି । ଖୋର୍ଦ୍ଦିକରି ପଡ଼ ।

ସୁକାନ୍ତ : ପଡ଼ିବାର ସାହସ ମୋର ଆଉ ନାହିଁ ଆନନ୍ଦ ।

ଆନନ୍ଦ : ଆଛା ମୋତେ ଦେ, ମୁଁ ପଡ଼େ ।

ସୁକାନ୍ତ : ତୁ ପଡ଼ିବୁ, ଆହା ନେ, ପଡ଼ି । କିମ୍ବୁ ଏଠି ନୁହେଁ - ତୋ' ଘରକୁ ଯା - ସେଇଠି ପଡ଼ିବୁ ।

ଆନନ୍ଦ : ତୁ ଏତେ ତରୁତୁ କାହିଁକି ? ମୁଁ ଆଗେ ଖୋଲିକରି ଦେଖେ, ଚିଠିରେ ଜଣ ଅଛି ।

ସୁକାନ୍ତ : ନାଁ ଭାଇ, ତୋତେ ଅନୁନୟ କରୁଛି ଏ ଚିଠି ନେଇ ତୁ ଏହୁ ଯା'-ଯା' ଆନନ୍ଦ - ସେ ଚିଠିରେ ଯାହା ଲେଖାଆଛି ମୁଁ ଜାଣେ । ମୁଁ ତାକୁ ଆଦୌ ପଡ଼ିବିନାହିଁ, ଏ ଚିଠି ନେଇ ତୁ ଏହୁ ଯା ।

(ଏକପ୍ରକାର ଜୋର କରି ଆନନ୍ଦକୁ ସେଠୁ ତଡ଼ିଦେଇ ନିଜେ କବାଟ ବନ୍ଦ କରି ଖଟ ଉପରେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା ।)

●

(ସଦାଶିବଙ୍କର ପୂର୍ବର ସେଇ ଘର । ସୁନ୍ଦର ଭାବେ ସଜ୍ଜିତ । ଡାକ୍ତର ଆସିଲେ ।)

ସଦାଶିବ : ଆସ ଡାକ୍ତର !

ଡାକ୍ତର : ତମର ସବୁ ready ତ ?

ସଦାଶିବ : ହଁ, ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯାଇଛି ।

ଡାକ୍ତର : ଏଇ ଘରେ ସେମାନେ ବସିବେ ତ ? ଭଲ...ଭଲ... ସଜାହୋଇଛି ।

ସଦାଶିବ : ସେମାନେ କିଏ କିଏ ଆସିବେ ?

ଡାକ୍ତର : ମୋଟେ ଦୁଇଜଣା - ବରକର୍ତ୍ତା ଓ ବରର ଜଣେ ବନ୍ଦୁ ।

ସଦାଶିବ : ନିଜେ ବର ଆସିବ ନାହିଁ ?

ଡାକ୍ତର : ନା, କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ରାଜିରେ ବରର ରାଜି । ଆହା, ନିରୁ କାହିଁ ?

ସଦାଶିବ : ଆଜି ସକାଳଠୁ ଖାଲି କାହୁଚି ।

ଡାକ୍ତର : କାହୁଚି ? କାହିଁକି ?

ସଦାଶିବ : କିଛି ପିଲା ତ ନୁହେଁ - ମୋ ଅବସ୍ଥା ସେ ବୁଝି ପାରୁଛି । ସେଇ ଦ୍ୱୁଃଖରେ...

ଡାକ୍ତର : ନା ନା, ତାକୁ ମନାକରିଦିଆ - ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଯେମିତି ନ କାହେ । ହିଁ, ସେମାନଙ୍କର ଆସିବାର ବେଳ ପ୍ରାୟ ହୋଇଗଲା - ନିରୁ ଲୁଗାପଟା ପିଛି ସାରିଚିତ ?

ସଦାଶିବ : ସେ ସବୁ କାମ ସରିଚି; କିନ୍ତୁ ଡାକ୍ତର, ତମ ବ୍ୟାକ କଥାଗା କଣ ମୁଁ ତ ଜାଣିପାରିଲି ନାହିଁ ।

ଡାକ୍ତର : ସେଇ କଥା କହୁଛି ।

ସଦାଶିବ : କୁହଁ ।

ଡାକ୍ତର : ଏଇ ଚଷମା - (ପକେଟରୁ ଗୋଟିଏ ଚଷମା ବାହାରକଲେ)

ସଦାଶିବ : ଚଷମା ! କଣ ହେବ ?

ଡାକ୍ତର : ନିରୁ ପିଛିବ ।

ସଦାଶିବ : ନିରୁ ଚଷମା ପିଛିବ - କାହିଁକି ? ତା ନାକ ସିନା ଟିକିଏ ଚେପଟା, କିନ୍ତୁ ଆଖିତ ଖରାପ ନୁହେଁ ।

ଡାକ୍ତର : ଆଖିର କଥା ନୁହେଁ । ଏଇଟାରେ ମୋଟେ ପାଞ୍ଚାର ନାହିଁ ।

ସଦାଶିବ : ତେବେ ପିଛିବ କାହିଁକି ?

ଡାକ୍ତର : ଏଇତ ବ୍ୟାକ ! ! ଏ ଚଷମାଟା ପିଛିଲେ ତା' ନାକର ଚେପଟା ଅଂଶ ଅନେକଟା ଭାଙ୍ଗି ହେଇଯିବ ।

ସଦାଶିବ : (ଖୁସିରେ) ସତରେ ଡାକ୍ତର ଭାରି ଭଲ ଉପାୟ ଟିଏ ବାହାର କରିଛି । ହେଲେ, ନିରୁ ଯଦି ରାଜି ନ ହୁଏ ?

ଡାକ୍ତର : ଆୟ - ରାଜି କରାଇବାକୁ ହେବ । ତମ ଝିଆ ସେ, ଏଇ ସାମାନ୍ୟ କଥାରେ ତାକୁ ତମେ ରାଜି ନ କରାଇଲେ ଚଳିବ କେମିତି ? ତା ଛଡ଼ା ଚଷମା ଦେବା ତ ଏବେ ଝିଅମାନଙ୍କର ଗୋଟାଏ ଫେସନ୍ । ତମେଯାଥ, ତାକୁ ଚଷମା ପିଛାଅ - ମୁଁ ତେଣେ ସେମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷାରେ ବାହାରେ ରହୁଛି । (ଡାକ୍ତର ବାହାରକୁ ଗଲେ)

ସଦାଶିବ : ହରିହେ - ବିପଦ ବାରଣ - ତମେଇ ଭରସା । ହଇଓ, କୁଆଡ଼େ ଗଲ ? (ପାର୍ବତୀ ଆସିଲେ)

ପାର୍ବତୀ : କଣ କହୁଛ ?

ସଦାଶିବ : ଆସ । (ଡାକିଲେ) ନିରୁ - ନିରୁ । (ନିରୁ ଆସିଲା)

ନିରୁ : କଣ ବାପା ?

ସଦାଶିବ : କାହୁଥିଲୁ ତ ?

ନିରୁ : କାହିଁବି କାହିଁକି ?

ସଦାଶିବ : ଏଇତି, ଏ ଯାଏଁ ଲୁହର ଦାଗ ଲିଭିନି । ଛି, ମା ! ଯାହା ହେଉଛି ତୋରି ଭଲ ପାଇଁ ହେଉଛି । ଏଇ ଶାଢ଼ିଟି ପିଣ୍ଡିଛୁ ତ । ହଁ ମା - ଏ ଶାଢ଼ିଟି ତତେ ବେଶ ଦେଖାଯାଏ । କାହା ଭାଗ୍ୟରେ ଅଛି କେଜାଣି...
ତୋ ପରି ରହିଲୁ ତା' ଘରକୁ ନେବା !

ନିରୁ : ମତେ ଆଉ କଣ କହିବ ବାପା ?

ସଦାଶିବ : ହଁ ମା - ଏଇ ଚଷମାଟା - କେମିତି ହେଇବି କହିଲୁ ? ତୋ ପସଦକୁ ଆସୁଛି ? (ନିରୁ ଚଷମା ନେଲା)

ନିରୁ : ଭଲ ହେଇବି ତ - ସୁନ୍ଦର ଗୋଲଡ଼ ଗୋଲଡ଼ ଫ୍ରେମ୍ କାହାର ଏ ଚଷମା ? ବୋଉର ? ବୋଉ ଆଖି କଣ ଖରାପ ହେଲାଣି ?

ପାର୍ବତୀ : ମୋ ଆଖି କାହିଁକି ଖରାପ ହେବ ? ତୋ'ରି ବାପାଙ୍କ ଆଖି ଖରାପ ହୋଇଥିବ । ହଇଓ, ତମର ପାଇଁ ଏ ଚଷମା ଆସିଛି ? ତମ ଆଖି କଣ...

ସଦାଶିବ : ଓହୋ - କାହାରି ଆଖି ଖରାପ ହେଇନି - ଆଖି ପାଇଁ ଏ ଚଷମା ଆସିନାହିଁ । ତୁ କହତ ନିରୁ, ତୋ' ମନକୁ ଚଷମାଟା ପାଉଛି କି ନାହିଁ ?

ନିରୁ : କହିଲି ତ, ଚଷମାଟା ବେଶ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଛି ।

ସଦାଶିବ : ଚିନ୍ତିଏ ପିଣ୍ଡିକରି ଦେଖିଲୁ ମା - ତୋ' ମୁହଁକୁ କେମିତି ଦେଖାଯାଉଛି । (ନିରୁ ଚଷମା ପିଣ୍ଡିଲା ।) ବାପ - ବାପ - ବାପ କି ସୁନ୍ଦର ! ଦେଖୁଛ
ପାର୍ବତୀ, ଚଷମାଟା ନିରୁକୁ କି ସୁନ୍ଦର ମାନିଛି ! ଥାଉମା, ଥାଉ - ପିଣ୍ଡିଆ ।

ନିରୁ : ପିଣ୍ଡିଥୁବି ? କାହିଁକି ବାବା ? ମୁଁ ଚଷମାଟା କାହିଁକି ପିଣ୍ଡିବି ?

ସଦାଶିବ : କାହିଁକି ଆଉ କଣ ? ଆଖିକି ସୁନ୍ଦର ଦିଶିଲା, ପିଣ୍ଡିବୁ । ଆଜି କାଲି ତ ଜାଏ ଗୋଟାଏ ଫେସନ୍ ହେଲାଣି । ସେମାନେ ଆସି ଦେଖନ୍ତୁ ମୋ

ଝିଆ କେମିତି ଚଷମା ଦେଇଛି ।

ନିରୁ : ମୁଁ ହୁଣୁଟି ବାପା ତମର ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ -

ସଦାଶିବ : ତୁ ଯେବେ ବୁଝିଥାଉ ମା - ମୋର ଆଉ କଣ କହିବାର ଅଛି ?

ନିରୁ : ଏମିତି ଭାବରେ ଏ ସବୁ ପାଗଲାମିକୁ ପ୍ରଶ୍ନୟ ନ ଦେଲେ କଣ ଚଳନ୍ତା ନାହିଁ ?

ସଦାଶିବ : ଦେଖ ମା, ତୋର ଶିକ୍ଷା ଅଛି, ବୁଝି ଅଛି । ଜୋରକରି କୌଣସି
କାମ ମୁଁ କରାଇ ନେବାକୁ ଚାହେଁନା ।

ଡାକ୍ତର : (ବାହାରୁ) ସଦାଶିବ ବାବୁ ।

ସଦାଶିବ : ଏଇ ସେମାନେ ଆସିଗଲେ ।...ହରିହେ, ବିପଦବାରଣ...

(ପାର୍ବତୀ ଓ ନିରୁ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଚିକିଏ ପରେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହିତ
ଆସିଲେ ରାଧାମୋହନ ଓ ଆନନ୍ଦ ।)

ଡାକ୍ତର : ସଦାଶିବ, ଏଇ ହେଉଛନ୍ତି ବରପିତା ରାଧାମୋହନ ବାବୁ...

ସଦାଶିବ : ନମସ୍କାର ଆଜ୍ଞା !

ରାଧାମୋହନ : ନମସ୍କାର...ନମସ୍କାର ।

ସଦାଶିବ : ଆସନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା - ବସିବା ହୁଅନ୍ତୁ । (ଡାକିଲେ) ଆରେ ଚନ୍ଦ୍ରା !

ରାଧାମୋହନ : ବ୍ୟପ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ ସଦାଶିବ ବାବୁ - ଇଯେତ ମୋର ଘର ପରି ।

ସଦାଶିବ : ମୋର ଆଜି ବହୁ ଭାଗ୍ୟ !! (ଚାକର ଆଣି ପାନ ସିଗ୍ରେଟ୍ ରଖିଗଲା)

ରାଧା : ବାଈ, ବେଶ ପବନ ତ ଏ ଘରକୁ ହେଉଛି ! ଯେ' କ'ଣ ସଦାଶିବ ବାବୁ,

ଗୋଟାଏ ବାହାଘରର ପାନ ସିଗ୍ରେଟ୍ ଆପଣ ଯୋଗାଡ଼ି କରିଛନ୍ତି ।

ବସନ୍ତ ଡାକ୍ତର ବାବୁ । ବସ ବାବୁ ତମେ ବସ । ବୁଝିଲେ ଡାକ୍ତର

ବାବୁ, ଏ ହେଉଛନ୍ତି ଆମ ବାବୁଙ୍କର ବନ୍ଧୁ । ଯା'ଙ୍କ ମାତାମତ ଉପରେ
- ଯେ' କଣ - ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚା' (ଚା' ଆସିଲା)

ସଦାଶିବ : ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା - ଏ ସବୁତ ମାମୁଳି କଥା ।

ରାଧା : ଆଛା ଆଛା, ଚା' ଜିଆଯାଉ ଆଉ ମରେ ଯାଏ... ହଁ ଶୁଣନ୍ତୁ ସଦାଶିବ
ବାବୁ, ମୁଁ ଏଠି ଅନ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠାଇବାକୁ ଚାହେଁବା । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର
ଓ ଆପଣଙ୍କର ବଂଶ ପରମାରାର ପରିଚୟ ପାଇଛି । ମୁଁ ଖାଲି ଝିଅଟିକୁ

ଦେଖିବାକୁ ଚାହେଁ । କଣ କହୁଚନ୍ତି ଡାକ୍ତର ବାବୁ ?

ଡାକ୍ତର : ହଁ, ସଦାଶିବ, ନିରୁକୁ ଏଠିକି ଆଣ...ହଁ ଯାଆ । (ସଦାଶିବ ଭିତରକୁ ଗଲେ) ବୁଝିଲେ ଆଜ୍ଞା - ନିରୁକୁ ଦେଖି ଆପଣ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବେ ନିଶ୍ଚଯ । ଆଉ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କଥା ମାନେ, ତା'ର ଭଲ ମନ୍ଦ ଗୁଣ-ଘରକରଣା ବୁନ୍ଦି ସେ ସବୁତ ଆପଣ ବଲେ ଜାଣିବେ, କହି ଲାଭ କଣ ? (ସଦାଶିବ ସହିତ ନିରୁ ଆସିଲା । ତା' ଆଖିରେ ଚଷମା)

ରାଧା : ଏଇତ ଆସ ମା, ଆସ - ବସ । ମା'ତ ମୋର ସାକ୍ଷାତ୍ ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ହଁ, କୁହୁତ ମା' ତମ ନା କଣ ?

ନିରୁ : ନିରୁପମା ।

ରାଧା : ନିରୁପମା ! କଣ ପଢୁଛ ?

ନିରୁ : ବି.ଏ. ।

ରାଧା : ବେଶ - ବେଶ । ଆଉ କଣ ସଦାଶିବ ବାବୁ - ବେଶ ଝିଅଟି ଆପଣଙ୍କର । ମୁଁ ଖୁସି । ହଁ, ତମେ ଯାଆ ମା' ଯାଆ । ଆଜ୍ଞା ଚିକିଏ ଶୁଣ...ତମେ ଚଷମା ଦେଇଚ କାହିଁକି କୁହୁତ ? କୁହୁ ! (ନିରୁ କିଛି କହୁ ନଥାଏ)

ଡାକ୍ତର : ସେ କିଛି ନୁହେଁ ରାଧାମୋହନ ବାବୁ - ଚଷମା ସେ ଏମିତି ଦେଇଚି ।

ରାଧା : କ'ଣ ଆଖି କିଛି ଖରାପ ଅଛି ?

ଡାକ୍ତର : ଆଖି ? ନା ସେମିତି କିଛି ନୁହେଁ । ଏଇ ସାମାନ୍ୟ...

ରାଧା : ବାପ ! ଆପଣ ଡାକ୍ତର ହୋଇ ସାମାନ୍ୟ ବୋଲି କହୁଚନ୍ତି ! ଏଇ ପିଲାଦିନ୍ମୁଁ ଯଦି ତା ଆଖି ଖରାପ ହୁଏ...ସଦାଶିବ ବାବୁ ଚାଲି ଯାଉଚନ୍ତି ଯେ !

ସଦାଶିବ : ମୁଁ ଆସୁଛି ଆଜ୍ଞା ! (ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ)

ରାଧା : ସଦାଶିବ ବାବୁ - ଏଣେ ଚିକିଏ ଆସନ୍ତୁ । ହଁ ମା - ଚଷମାଟା ଖୋଲି ଏଇ କାଗଜଟି ପଡ଼ିଲା । ବଡ଼ ମୁସିଲ କଥା - ଆଖିର ଦୋଷ କାହିଁକି ରହିଲା ! ହଁ ମା, ଚଷମାଟା ଖୋଲିଦିଅ ।

ସଦାଶିବ: ହରିହେ ବିପଦ ବାରଣ, ତମେଇ ଭରସା ! (ଗୁଣ ଗୁଣ ହୋଇ ସଦାଶିବ ଆସିଲେ)

ରାଧା : ଚଷମାଟା ମତେ ଦେଲ ମା... ଏଇଟା ତମେ ପଡ଼ ।

ନିରୁ : (କାନ୍ଦିପକାଇ) ମିଛ - ସବୁ ମିଛ ମୋ ଆଖି ମୋଟେ ଖରାପ ନୁହେଁ ।

ରାଧା : ଆଖି ଖରାପ ନୁହେଁ ! ତେବେ ତ ଭଲ କଥା । କିନ୍ତୁ ତମେ କାନ୍ଦୁଚ କାହିଁକି ? କଣ ହେଲା ତମର ? ଆଜ୍ଞା, ଆଜ୍ଞା, ତମେ ଯାଆ, ଭିତରକୁ ଯାଆ । (ନିରୁ ଭିତରକୁ ଗଲା) ସଦାଶିବ ବାବୁ, କଥା କଣ କୁହନ୍ତୁ ତ ? ମା' ମୋର କାନ୍ଦିଲା କାହିଁକି ? ମୋର କଣ କିଛି ବ୍ୟବହାର ଭୁଲହେଲା ?

ସଦାଶିବ : ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା, ଭୁଲ ଆପଣଙ୍କର ନୁହେଁ, ଭୁଲ ମୋର ।

ରାଧା : ଆପଣଙ୍କର ଭୁଲ ! ମୁଁ ତ କିଛି ବୁଝିପାରୁନି !

ସଦାଶିବ : ନିରୁର ନାକର ଦୋଷଗା ତାଙ୍କିରା ପାଇଁ ମୁଁ ତାକୁ ଚଷମା ପିନ୍ଧିବାକୁ ଦେଇଥିଲି ।

ରାଧା : ନାକର ଦୋଷ ! ନାକର ଦୋଷ ପୁଣି କଣ ? ହଇଛେ ଆନନ୍ଦବାବୁ - କଥା କଣ ?

ଆନନ୍ଦ : (ଚାପାଗଲାରେ) ନିରୁର ନାକରା ସାମାନ୍ୟ ଚେପଟା...

ରାଧା : ଏଁ ! ନାକଟା ଟିକିଏ... କାଇଁ ମୁଁ ତ ସେମିତି କିଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରିନି ! ତେବେ ଏଇ କଥାକୁ... (ହୋ-ହୋ କରି ହସିଉଠିଲେ) ଆପଣ ଧନ୍ୟ ସଦାଶିବବାବୁ ! କଣ ଯେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କହିବି ? କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ମଜା କଥା ଶୁଣନ୍ତୁ - ମୋର ଏଇ ପୁଅ ସୁକାନ୍ତ, ଯାହାପାଇଁ ମୁଁ ଆଜି ଏଠିକି କନ୍ୟା ଦେଖି ଆସିଛି - ତାର କୀର୍ତ୍ତି କଣ ଜାଣନ୍ତି ? ଖରରକାଗଜରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଲା ଯେ ସେ ବନ-ନାସିକା କନ୍ୟାକୁ ବିବାହ କରିବ ।

ସଦାଶିବ : ବନ-ନାସିକା କନ୍ୟା !! ସେ ପୁଅ ଆପଣଙ୍କର ?

ରାଧା : ହଁ ଆଜ୍ଞା - ମୋର ପୁଅ ସେ । କିନ୍ତୁ ବିଜ୍ଞାପନର ଫଳ କଣ ହେଲା ସେ କଥା ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ଏଇ ଆନନ୍ଦବାବୁଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଶୁଣନ୍ତୁ ।

ଆନନ୍ଦ : ବିଜ୍ଞାପନ ପଡ଼ି ଅନେକ ଛିଆ ତ ବିଦୂପ କରି ଚିଠି ଲେଖିଲେ, ଶେଷକୁ ନିଜେ ବନବାଳା ସୁକାନ୍ତ ଉପରେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ର ନୋଟିସ୍ ଜାରି କଲେ । ନୋଟିସ୍ର ମର୍ମ ହେଉଛି ଏଇ ଯେ ବନବାଳାଙ୍କ ନାକର ସୁଯୋଗ ନେଇ ସୁକାନ୍ତ ସେଥିରୁ ଲାଭ ଉଠାଉଛନ୍ତି ।

ଡାକ୍ତର : ତା'ପରେ ?

ରାଧା : ତା'ପରେ ସବୁ ଥଣ୍ଡା । ବାବୁଙ୍କର ବନ-ନାସିକା ସ୍ଵପ୍ନ ଏଇଠୁ ତୁଟିଲା । ତା'ପରଠୁଁ ସୁକାନ୍ତ ପାଇଁ କନ୍ୟା ଠିକ୍ କରିବାର ଦାୟିତ୍ବ ରହିଲା ମୋ' ଉପରେ ଓ ତାର ଏଇ ବନ୍ଦୁ ଆନନ୍ଦ ଉପରେ । ନିରୁର ସଦ୍ଗୁଣ ସବୁ ଶୁଣି ମୁଁ ଏଠିକି ଧାଇଁ ଆସିଲି । ଅଥବା...

ସଦାଶିବ : ଅଥବା କି ଯୋଗାଯୋଗ ଦେଖନ୍ତୁ ତ । ଭଲ୍ଲୋକଠାରୁ ସୁକାନ୍ତବାବୁଙ୍କର ଏଇ ବନ-ନାସିକା ପଣ କଥା ଶୁଣି ନିରୁ ପାଇଁ ମୁଁ ହତାଶ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ କଣ ଜାଣିଥିଲି ଯେ ସେଇ ସୁକାନ୍ତବାବୁଙ୍କ ବାପା ରାଧାମୋହନ କାନୁନ୍ତଗୋ କନ୍ୟା ଦେଖି ଆସିବେ ?

ରାଧା : କିନ୍ତୁ ସଦାଶିବବାବୁ, ସୁକାନ୍ତ ପରି ଆପଣ ମଧ୍ୟ କଣ ପାଗଳ ହୋଇଥିଲେ ? ଏମିତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରତିମା ଛିଅକୁ ଆପଣ ଗୋଟାଏ ଚଷମା ପିନ୍ଧାଇ - ଛି - ଛି... କିଏ ଆପଣଙ୍କୁ ଏ ବୁଦ୍ଧି ଦେଲା ? ଆପଣଙ୍କ ପରି ସାଦାସିଧା ଲୋକର ତ କୀମା ଜ୍ଞାନ ନୁହେଁ ।

(ଏ ଭିତରେ ଡାକ୍ତର ସନ୍ତ୍ରପ୍ତଶରେ ଉଠି ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲେ ।)

ଆରେ ଡାକ୍ତରବାବୁ, ଚାଲିଯାଉଛନ୍ତି ଯେ ? ଶୁଣନ୍ତୁ... ଏଁ ! ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ - ଚାଲିଗଲେ ! ଜୟେ ତେବେ କଣ ଆମ ଡାକ୍ତର ବାବୁଙ୍କ ବୁଦ୍ଧି...ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ! ସଦାଶିବବାବୁ, ତୁମ୍ହାର ବସିଲେ କାହିଁକି ? ନିରୁକୁ ଡାକନ୍ତୁ । ଆଶୀର୍ବାଦ କରିବି ନାହିଁ ? ଡାକନ୍ତୁ ।

(ସଦାଶିବ ଉଠିଯାଇ ପ୍ରାୟ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିରୁକୁ ଆଣି ଆସିଲେ)

ଆ' ମା, ଆ । (ମୁଦି ପିନ୍ଧାଇଦେଇ) ମୁଁ କଲ୍ୟାଣ କରୁଛି, ତୋ ମଥାରେ ସିନ୍ଧୁର ଉଦ୍‌ଧଳ ରହୁ । ...ଆରେ ଯେ' କଣ ? ଦୁଆରମୁହଁ ପର୍ବାଟା ହଲୁଛି କାହିଁକି ? ପର୍ବା ସେ ପାଖରେ କିଏ ? ସମୁଦ୍ରମା ନା ? ଭିତରକୁ ଆସ । ଆଉ ଗୋଟାଏ ଲୁଚାଲୁଛି କଣ ?

(ହାତରେ ମିଠେଇ ଥାଳି ଧରି ପାର୍ବତୀ ଆସିଲେ)

ବାପ - ବାପ - ହାତରେ ମିଠେଇ ଥାଳି ! ପକ୍କା ଗୃହିଣୀ ତୁମେ ! ଆସ ସମୁଦ୍ରି, ଆନନ୍ଦବାବୁ, ଆଉ ତେରି କାହିଁକି ? ବିଜ୍ଞଲୋକମାନେ କହି ଯାଇଚନ୍ତି - 'ମଧୁରେଣ ସମାପ୍ନେତ୍' ।

ପୃଷ୍ଠବଂଧ : ନାଟ୍ୟକାର ଗୋପାଳ ଛୋଟରାୟ (୧୯୧୭-୨୦୦୩) ଜନ୍ମଗୁହଣ କରନ୍ତି ଅବିଭକ୍ତ କଟକ ଜିଲ୍ଲା ଓ ଏବର ଜଗତ୍ସିଂହପୁର ଜିଲ୍ଲାର ପୁରୁଣା ଗଡ଼ ଗ୍ରାମରେ । ଓଡ଼ିଶାର ନାଟ୍ୟ ପରଂପରାରେ ସାମାଜିକ ବାସ୍ତଵତାର ରୂପକାର ଭାବରେ ସେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଅଞ୍ଚଳ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସାମାଜିକ ନାଟ୍ୟକ ଗୁଡ଼ିକରେ ପାରିବାରିକ ଓ ସାମାଜିକ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା ବିଜଢ଼ିତ କାହାଣୀ ରୂପାୟିତି । ୧୯୪୦ ମସିହା ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ନାଟ୍ୟର ରଚନାରେ ହାତଦେଇ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଚାରି ଦଶଶିରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵକାଳ ସେ ନିଜର ସାଧନାକୁ ଅବ୍ୟାହତ ରଖନ୍ତି । ସାମାଜିକ ନାଟ୍ୟକ ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ ଇତିହାସ ଓ ପୁରାଣ ମୁଣ୍ଡ ଆଧାରିତ ତାଙ୍କର ନାଟ୍ୟକୃତି ଗୁଡ଼ିକରେ ସେ ମାନବିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ଯେଉଁ ସ୍ଵାକ୍ଷର ଛାଡ଼ି ଯାଇଛନ୍ତି ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାର କଥା । ଶ୍ରୀ ଛୋଟରାୟଙ୍କ ଗୀତିନାଟ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶାରେ ସର୍ବତ୍ର ଆଦୃତ । ମଧୁସ୍ରାବୀ ପୁଣି ସ୍ଵାଭାବିକ ସଂକାପ ରଚନାରେ ସିଦ୍ଧିହସ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି ଗୋପାଳ ଛୋଟରାୟ । ଫେରିଆ, ଭରସା, ପରକଳମ, ଶଂଖା ସିଦ୍ଧର, ନଷ୍ଟ ଉର୍ବରଙ୍ଗୀ, ପଥୁକବଂଧୁ, ଅର୍ଦ୍ଧାଜିନୀ, ଅଭାଗିନୀର ସ୍ଵର୍ଗ, ସାଧନା, ଦଳବେହେରା, ପ୍ରଭୃତି ତାଙ୍କର ବହୁଚର୍ଚିତ ନାଟ୍ୟ ।

ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍କ ନାଟ୍ୟକ ଗୁଡ଼ିକପରି ଗୋପାଳ ଛୋଟରାୟ ଏକାଙ୍କିକା ରଚନାରେ ନୈପୁଣ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଛନ୍ତି । ବେତାର କେନ୍ଦ୍ର ହୋଇଛି ତାଙ୍କ ଏକାଙ୍କିକା ଗୁଡ଼ିକର ଏତ୍ତୁଡ଼ିଶାଳ । କଟକ ବେତାର କେନ୍ଦ୍ରରେ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ଯୋଗ ଦେବା ପରତାରୁ ସେ ଅନେକ ଏକାଙ୍କିକା ଓ ଗୀତିନାଟ୍ୟ ରଚନା କରି ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇ ଉଠିଥିଲେ । ସମୁଦ୍ର ମହୁନ, ଅନାଗତ, ସୀମା, ଭସ୍ତାଛାଦିତ ବହି, ସଂଗ୍ରାମ, ବାନ୍ଧବୀ, ଶୋଭା, ସାମଲଖୁଆ, ଛାୟା, ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନୀ, ପ୍ରଭୃତି ତାଙ୍କର କେତେଗୋଟି ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଏକାଙ୍କିକା । ଶାଖାପ୍ରଶାଖା, ହାସ୍ୟରସର ନାଟ୍ୟ, ବନନାସିକା ଆଦି ତାଙ୍କର ପ୍ରକାଶିତ ଏକାଙ୍କିକା ସଂକଳନ । ଭାଷା ସରଳ ପ୍ରକାଶ ଉଠିଗା ସାବଲୀଳ, ଓ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଧର୍ମୀ ମାର୍ଜିତ ସଂକାପ ଶ୍ରୀ ଛୋଟରାୟଙ୍କ ଏକାଙ୍କିକାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ।

ଏକାଙ୍କିକାର ସାରମର୍ମ : ‘ବନନାସିକା’ ଏକାଙ୍କିକାର ପୃଷ୍ଠଭୂମି ହାସ୍ୟରସ ଆଧାରିତ । ତେବେ ଏଠାରେ ହାସ୍ୟରସ ଲାଗୁ ନ ହୋଇଛି ବୁଦ୍ଧିଦୀପ୍ତ । ଆନନ୍ଦ ଓ ସୁକାନ୍ତ ଦୁଇବଂଧୁ । ଆନନ୍ଦ ବିଜ୍ଞାନର ଛାଡ଼ ହେଲାବେଳେ ସୁକାନ୍ତ ଦର୍ଶନର

ଛାତ୍ର । ସୁକାନ୍ତ ଏକ ଅଭିନବ ଧରଣର ପ୍ରବଂଧ ରଚନା ପାଇଁ ଚିତ୍ରା କରିଛି । ତାହାହେଲା ନାକ ଉପରେ ପ୍ରବଂଧ ରଚନା । କାରଣ ଆଖୁ ଦାନ୍ତ, ଅଧର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂପର୍କରେ କବିମାନେ ଯଥେଷ୍ଟ ବର୍ଣ୍ଣନା କଲାବେଳେ ନାକ ପ୍ରତି ଅବିଗାର କରିଛନ୍ତି । ସୁର୍ପଣଖାର କି ଦୋଷଥିଲା ଯେ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ତାର ନାକ କାଟିଦିଆଗଲା । ପୁଣି ଆରବୀ ରଜନୀର କାହାଣୀରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି କୌଣସି ଲୋକର ସମସ୍ତ ଅବୟବ ଥାଉ ଥାଉ ନାକ କିପରି ମାଇଲ୍ ମାଇଲ୍ ଲମ୍ବି ଚାଲିଛି-ଇତ୍ୟାଦି । ତେଣୁ କବି ଓ କାବ୍ୟର ଚିର ଉପେକ୍ଷିତ ନାକ ପାଇଁ ଏକ ସମ୍ବାନ୍ଧ ଜନକ ଆସନ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ସୁକାନ୍ତ ଚାହିଁଛି । ସେ ପ୍ରବଂଧର ନାମ ଦେବାପାଇଁ ଚାହିଁଛି ‘ବନନାସିକା’, ଚିତ୍ରତାରକା ବନବାଳାଙ୍କ ସୁନ୍ଦର ନାସିକାର ଉପମା ଅନୁସାରେ ଏହି ନାମକରଣ ହୋଇଛି । ବଂଧୁ ଆନନ୍ଦ ଏହା ସହିତ ବନନାସିକା କନ୍ୟାପାଇଁ ଏକ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେବାଲାଗି କହିଛି ସୁକାନ୍ତଙ୍କୁ । କାରଣ ସୁକାନ୍ତର ବାପା ପୁଅପାଇଁ କନ୍ୟା ଖୋଜିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି ।

“ଧନୀ ପରିବାରର ଶିକ୍ଷିତ ସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର ପାଇଁ ସଂଭ୍ରାନ୍ତ କୁଳର କୋଟିଏ ସୁନ୍ଦରୀ ଶିକ୍ଷିତା ଓ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟବତୀ ପାତ୍ରୀ ଦରକାର । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଦଗୁଣ ସହିତ ପାତ୍ରୀଟି ବନନାସିକା ହେବା ଏକାନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନ । ଫଂଟୋ ସହିତ ଆବେଦନ କରନ୍ତୁ” - ଏହି ମର୍ମରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଆଯାଇଛି । ଏଣେ କନ୍ୟାର ବିଭାଗର ପାଇଁ ଖୁବ୍ ବ୍ୟକ୍ତ ଓ ବିବ୍ରତ ସଦାଶିବ ବିଜ୍ଞାପନ ପଡ଼ି ଝିଅ ନିରୁପମାର ନାକ ବିଷୟରେ ଅତ୍ୟଧିକ ସଚେତନ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ସେ ଭାବିଛନ୍ତି ନିରୁପମାର ନାକ ସାମାନ୍ୟ ଚେପଣା ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁ ବିବାହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ ଘଟଣା ଚକ୍ରରେ ଅନେକଝିଅ ବିଦ୍ରୂପ କରି ବିଜ୍ଞାପନ ବିଷୟରେ ସୁକାନ୍ତଙ୍କୁ ଚିଠି ଲେଖିବାରୁ ଓ ଚିତ୍ରତାରକା ବନବାଳା-ସୁକାନ୍ତ ଉପରେ ରେଙ୍ଗିଷ୍ଟ୍ରୀ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବାରୁ ସୁକାନ୍ତ ତା ପାଇଁ କନ୍ୟା ଠିକ୍, କରିବାର ଦାସିର ପିତା ରାଧାମୋହନଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟକ୍ତ କରିଛି ! ଘଟଣାଚକ୍ରରେ ରାଧାମୋହନ ନିରୁପମାକୁ ପସଦ କରିଛନ୍ତି । ନିରୁପମା ଚକ୍ଷମା ଦେବାର ପ୍ରକୃତ କାରଣ ସଂପର୍କରେ ପଚାରତେ ପ୍ରକୃତ ତଥ୍ୟ ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଏକ ମଧୁର ହାସ୍ୟରସାମ୍ନକ ପରିବେଶରେ ଏକାଙ୍କିକାର ପରିସମାପ୍ତି ଘଟିଛି ।

ଦୀର୍ଘ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ :

ଜୀବିତ

୧. 'ବନନାସିକା' ଏକାଙ୍କିକାର ନାମକରଣ ସାର୍ଥକତା ପ୍ରତିପାଦନ କର ।
୨. 'ବନନାସିକା' ଏକାଙ୍କିକାରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହାସ୍ୟରସର ଚିତ୍ର ପ୍ରଦାନ କର ।
୩. 'ବନନାସିକା' ଏକାଙ୍କିକାରୁ ସୁକାନ୍ତର ଚରିତ୍ର ଚିତ୍ରଣ କର ।
୪. ବିଜ୍ଞାପନ ବେଳେବେଳେ ମଣିଷଙ୍କୁ ପ୍ରମାଦରେ ପକାଏ - ଏହି ସତ୍ୟ ବନନାସିକା ଏକାଙ୍କିକାରେ ଯେପରି ଧୂନିତ ତାହା ଦର୍ଶାଅ ।
୫. 'ବନନାସିକା' ଏକାଙ୍କିକାର ସଫଳତା ବିଚାର କର ।

